

Timea E. Nagy
Shannon Moroney

KLO KAN

BEZMOCNÁ

Jak jsem uvízla v síti nucené prostituce

Copyright © 2019 Tímea Nagy&Shannon Moroney

Translation © Bohumila Kučerová, 2019

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu OUT OF THE SHADOWS

přeložila Bohumila Kučerová

Redakční úprava Hana Porebská

Grafická úprava obálka Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek, 2020

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7633-160-0

*Všem obětem obchodu s lidmi a všem,
kteří se zachránili a přežili.
A také mé matce, která mi dala život a sílu přežít,
abych mohla vyprávět svůj příběh.*

T.E.N.

SLOVO AUTOREK

Tato kniha líčí skutečný příběh, traumatizující události, ke kterým došlo v období před deseti až dvaceti lety. Naše paměť není dokonalá, zvláště vzpomínky z dob duševních útrap – některé obrazy a rozhovory se vryjí do mozku a srdce s naprostou jasností, zatímco jiné zůstávají zamlžené. Z těchto důvodů jsme vynaložily značné úsilí, abychom přesná data a další fakta ověřily v policejních záznamech, soudních dokumentech a otištěných člancích, stejně jako u přátel a profesionálních pomocníků. Přesto existují časové úseky, o kterých nemáme žádné dokumenty, takže jsme se musely spoléhat na Timeinu paměť. Při naší těsné spolupráci vznikly záznamy našich mnohahodinových rozhovorů, nesčetných telefonátů a emailů. Na základě Timeina líčení jsme se společně snažily vzpomínky a emoce co nejpresněji uspořádat a rekonstruovat rozhovory. Abychom ochránily soukromí některých lidí, změnily jsme jejich jména a charakteristiky, podle kterých by je bylo možné identifikovat. Díky důvěře, jež se mezi námi vyvinula, a působení času, jenž zahojil nejhorší traumata, je následující příběh co nejúplnějším zaznamenaným vyličením toho, co Timea prožila, a může se v některých detailech lišit od toho, co vyšlo v minulosti v tisku nebo bylo sděleno v rozhovorech. Některé zážitky jsou zde zmíněny vůbec poprvé.

Toto je příběh jedné ženy, jež se stala obětí obchodu s lidmi, a nese mnohé společné, ale také rozdílné prvky ve srovnání s obdobnými příběhy dalších obětí po celém světě.

S náležitou úctou ke všem osobám postiženým obchodem s lidmi vám děkujeme za to, že si tento příběh přečtete. Na adrese www.timeascause.com najdete kontakty a další informace o činnosti korporace Timea's Cause.

Timea Eva Nagyová a Shannon Moroneyová
březen 2019

ÚVOD

Uprostřed mrazivé lednové noci roku 2010 mě ze spánku vytrhlo zvonění telefonu. Odhrnula jsem teplou peřinu, posadila se a odkašlala si. Navzdory pozdní hodině jsem chtěla, aby můj hlas zněl energicky a odhodlaně. Když jsem zvedala sluchátko, srdce už mi začínalo do žil pumpovat adrenalin.

„Je to Timea Nagyová?“ otázal se hluboký mužský hlas. Okamžitě jsem věděla, že volající nepatří mezi oběti, jelikož lidem, kterým jsem pomáhala, jsem udávala své falešné jméno – Christina. To proto, aby mě nevypátrali překupníci v případě, že by se zmocnili obětí a dostali z nich, kdo jim pomáhá. Role se obrátily a nyní jsem byla pro překupníky ohrožením já. Pořád jsem si na tuto novou situaci zvykala, na to, že nemusím žít v neustálém strachu.

„Ano, jsem Timea,“ řekla jsem sebevědomě.

„Jmenuji se Mike Viozzi. Jsem vyšetřovatel mravnostního oddělení místní policie v Peelu. Omlouvám se, že volám tak pozdě, ale chtěli bychom vás požádat, abyste přišla k nám na stanici a promluvila si s jednou šestnáctiletou dívkou. Je to obtížná situace. Potřebujeme vaši pomoc.“

„Za chvíli tam budu.“ Za pět minut jsem už seděla v autě a couvala ve sněhu po příjezdové cestě. Zнала jsem sníh od dětství, ale maďarský sníh se s tím kanadským nedal vůbec srovnávat. V Budapešti to byla mokrá břečka, která nedokázala utlumit dupání bagančat ruských vojáků hlídkujících na ulicích kolem paneláků, v nichž se nacházel náš byt.

Tady v Kanadě, kde jsem už dvanáct let bydlela, měl sníh mnoho zcela odlišných podob. Dnešní noc to byl starý sníh, při teplotách pod nulou umrzlý do vloček tak tvrdých, že mi skřípaly

pod pneumatikami, znělo to, jako když přejedete nehty po školní tabuli. Nad ruce svírající volant stoupal můj dech. Chtěla jsem být co nejrychleji na místě, kde mě potřebovali, ale hlídala jsem si ručičku tachometru. Kdybych dostala smyk, nikomu bych tím neprospěla. Byla jsem jediný člověk, kterého měla policie k dispozici na pomoc oběti obchodování s lidmi, zvláště takové, která byla donucena pracovat jako prostitutka. Věděla jsem, že právě o to jde, nikdo mi to nemusel říkat. Policie mi zavolala, protože přesně tohle jsem zažila i já.

O půl hodiny později jsem zastavila před policejní stanicí v Bramptonu na předměstí Toronta. Vytáhla jsem z kabelky odznak dobrovolníka a přešla ke kufru, kde jsem měla uloženu krabici se zásobami – mýdlem, krémem na ruce, oblečením. Vytáhla jsem z ní krém na ruce s vůní hrušky – ta by se snad mohla mladé dívce zamlouvat – a uložila ho do kabelky spolu s několika drobnostmi k jídlu. Takové maličkosti pomáhaly ženu v krizové situaci uklidnit a vybudovat důvěru. Pokud se mi podaří na dívku zapůsobit a získat její důvěru, máme s policií šanci ji zachránit. Jestli však dostane strach, bude ztracená. Mohla by utéct a vydat se znovu všanc nebezpečí.

Detektiv Viozzi mi vyšel v ústrety. „Díky bohu jste tady,“ řekl. Zatímco mě provázel labirintem chodeb, stručně mi vyličil dívčin případ.

„Našli jsme ji na jedné z hlavních tříd nedaleko odtud. Měla na sobě jen tílko, legíny a lodičky na vysokých jehlách. Hledala pomoc. Když uviděla jeden z našich vozů, rozběhla se k němu, a než se strážníci vzpamatovali, skočila dovnitř. Řekla jim, že utíká před svým přítelem a že je jí v patách.“ Oba jsme věděli, že ten *přítel* je ve skutečnosti pasák.

„Rozumím,“ řekla jsem. „Bylo dobré, že se tam zrovna objevilo to auto.“

„Jo, měla štěstí. Jeden z policistů se náhodou zúčastnil vašeho kurzu. Věděl, že se nemá na nic ptát, jen přes ni přehodit svoje sako a ujíždět pryč. Pak mi zavolal.“

To byla jedna z věcí, které jsem na svých kurzech pro policisty vždy zdůrazňovala – aby oběť nezastrašili množstvím otázek, jež by jí daly pocit, že si za všechno může sama. Nejprve bylo nutné dopravit ji do bezpečí a dát jí pocit ochrany. Teprve pak přišel čas na otázky.

„Víme o ní jen to, že pochází z okolí Montrealu,“ pokračoval důstojník. „Chtěla si vydělat trochu peněz a její ‚nový přítel‘ jí řekl, že jeho bratranec hledá během Vánoc výpomoc do svého obchodu v Torontu.“ Tyhle triky jsem moc dobře znala. Nejednalo se o žádný obchod, ale o noční klub.

„Řekla nám, že jí vzali peníze a vyhrožovali, že ji zabijí. Ten první chlap ji prodal dalšímu, který vypadal o dost hroživěji než on. Věznil ji v motelu, kde ji používal jako svoji osobní sexuální hračku, pokud zrovna nebyla v klubu. Každý večer položil na stůl revolver, aby věděla, že pro ni není úniku.“

V paměti se mi vynořily mé vlastní nevídané útržky vzpomínek z motelu. Procítila jsem dívčín strach, vyčerpání, hlad, bolest a ponížení.

„Děkuji, to mi stačí,“ přerušila jsem detektivovo líčení. „Mám už představu o tom, jak na tom asi emocionálně je. Získali jste nějaké informace, které jsou užitečné pro vás?“

„Řekla nám, kde ten motel je. Poslali jsme tam svoje lidi a po krátké honičce toho pasáka zatkli. Zítra ráno bude obviněn a s největší pravděpodobností mu do dvou dní stanoví výši kauce. V těchto kruzích je tolik peněz, že za něj zřejmě někdo tu kauci složí. Víte, jak to chodí. Za pár dní bude venku a bude po ní pátrat. A pokud by chodila někde po ulicích...“ Nemusel svoji myšlenku dokončovat.

Detektiv Viozzi otevřel dveře do kanceláře a vpustil mě dovnitř. Dívka seděla na židli a hlavu si položila na stůl ve snaze o jakýs takýs odpočinek. Pod velkým sakem policijní uniformy vypadala drobná a ztracená. Při zvuku otevřených dveří vyskočila na nohy. Zнала jsem tu reakci – oběť musí stále zůstat ostražitá.

Usmála jsem se na ni. „Jsem Christina,“ řekla jsem laskavě, přitáhla si židli naproti ní a opatrně položila kabelku na stůl. „Jsem tady, abych ti pomohla. Máš hlad nebo žízeň?“ *Než od oběti budete něco chtít, vždy jí nejprve něco nabídněte.* To bylo jedno z mých zlatých pravidel.

Přikývla, hnědé oči plné hrůzy. Byla velmi hezká, měla dlouhé hnědé vlasy a ve tvářích dolíčky. Ve svých třiatřiceti letech jsem vlastně nebyla dost stará, abych jí mohla být matkou, ale přemohl mě mateřský instinkt. Toužila jsem postarat se o ni a poskytnout jí bezpečí.

Otevřela jsem kabelku a ukázala jí její obsah: čokoládu, čipsy, vodu, žvýkačku, krém na ruce.

Nevěřicně na mě pohlédla. „To je všechno pro mě?“

„Jistě, zlato. To všechno je tvoje.“

Pár vteřin byla zticha a obezřetně zpracovávala situaci. Věděla jsem přesně, co si myslí. Kdo je ta žena? Co ode mne chce? K čemu mě za ten pytlík brambůrků přinutí?

Přerušila jsem její myšlenky. „Jsi opravdu moc statečná. Za nic z toho, co se ti stalo, nemůžeš – vím to, protože jsem zažila totéž. Nejsem policistka. Byla jsem dívka, kterou taky přinutili dělat to, cos musela dělat ty. Nyní ale spolupracuji s policií a pomáhám děvčatům, jako jsi ty.“

Po tvářích se jí začaly řínout velké slzy. Přitáhla jsem si židli blíž a objala ji kolem ramen.

„Teď jsi v bezpečí,“ řekla jsem a přivinula ji k sobě. „Odvezu tě domů.“

Než jsem na pokraji vyčerpání, přesto ale v radostné náladě odbočila na zasněženou příjezdovou cestu k mému domu, uplynulo téměř dvacet čtyři hodin. Asistovala jsem dívce při podání výpovědi a pak ji odvezla do Montrealu k rodičům. Vlezla jsem si zpátky do postele pod peřinu zaplavená nekonečnou vděčností. Dostalo se mi další příležitosti být nápomocná při záchraně dívky, jejíž osud byl tolik podobný mému. Během následujících měsíců a let se mi této příle-

žitosti dostalo ještě nesččetněkrát. A pokaždé jsem prolila pár slz za tu dívku, kterou jsem byla – spořádanou malou komunistku, dceru policistky, vzornou žákyni, slibnou televizní hvězdičku a nakonec dívku v letadle mířící do Kanady za prací chůvy, těšící se na nová dobrodružství.

ČÁST I | VLÁKANÁ DO PASTI

1 | Odlet

O třela jsem si o džíny zpocené dlaně, stáhla přes ně okraje mikiny s nápisem *Pink Panther* a složila je do klína. Bylo 27. dubna 1998, a přestože mi v červnu mělo být už dvacet jedna let, zažívala jsem teprve svoji první cestu letadlem. Vyrůstala jsem v době komunismu a z Maďarska jsem odjížděla pouze autobusem při cestách na letní tábory konané v zemích východního bloku. Berlínská zeď padla sice před devíti lety, ale já se během té doby na Západ neodvážila. Usazená u okna, zajištěná bezpečnostním pásem a zmítaná nervozitou jsem pociťovala zároveň vzrušení a velké naděje do budoucna.

„Letíte jen do Londýna nebo budete pokračovat někam dále?“ promluvila na mě maďarsky moje sousedka, dobrosrdečná žena středního věku.

„Letím do Toronta,“ odpověděla jsem hrdě. Ta slova pronesená nahlas mi zněla neskutečně. K mé cestě došlo nečekaně rychle. Ještě před třemi týdny jsem stěží rozlišovala mezi Spojenými státy a Kanadou a nyní mám v jejím největším městě strávit následující tři měsíce.

„Já také,“ svěřila se mi s úsměvem. „Žiju v Torontu, je to úžasné město.“ Rozhlédla se kolem sebe. „Cestujete sama?“

„Ne, s kamarádkou.“ Kývla jsem hlavou směrem k Biance, která seděla o pár řad za námi na druhé straně uličky. Žena na ni udiveně pohlédla a obrátila pohled zpátky ke mně.

„To je vaše kamarádka?“ Chápala jsem její reakci. Bianka a já jsme byly velmi rozdílné. Ona měla natupírované vlasy odbarvené peroxidem na blond, velké umělé poprsí, byla silně nalíčená a v minisukni, zatímco já byla spíše drobná,

kromě lesku na rty nenalíčená, tmavé vlasy jsem měla jednoduše zastřížené do mikáda a na sobě džíny. Bianca vypadala ve svých pětadvaceti na třicet, já ve svých skoro jednadvaceti na patnáct.

„Co budete v Torontu dělat?“ Hlas ženy zněl nyní podezřívavě, což mě popudilo. Nikdo z mých blízkých – máma, bratr Zoli ani můj přítel Ádám – neměl Bianku rád. Nestála jsem o to, aby naše přátelství a naše plány zpochybňoval ještě někdo cizí. Na letišti jsme se dokonce nechaly odbavit odděleně, abychom se vyhnuly odsuzujícím komentářům mé rodiny, která mě vyprovázela. Proto jsme taky neseděly v letadle společně.

„Najala si nás jedna agentura. Budeme pracovat jako chůvy.“ To platilo vlastně jen pro mě, pro Bianku jen napůl. Byly jsme obě u stejné agentury a Nataša, která s námi před dvěma týdny v Maďarsku jednala, nám řekla, že pro maďarská děvčata nabízí spoustu pracovních příležitostí – péči o děti, pomoc v domácnosti nebo tančení v nočních klubech. Já jsem se upsala jako chůva, ale Bianka, která měla dobrodružnější povahu, si vybrala práci tanečnice.

Žena se starostlivě zamračila. „Musíte být opatrné. Víte, kam přesně jedete? Ve které části města budete bydlet?“ Její tón zpřísněl a chovala se jako moje matka policistka, která moje pokusy o osamostatnění a prožití dobrodružství vždy cynicky shazovala. Jsem přece dospělá, pomyslela jsem si otráveně, ale zároveň jsem se cítila hloupě, protože jsem na její otázky skutečně neznala odpověď.

„No, přesnou adresu nemáme...“ Hlas mi zněl nejistěji, než jsem zamýšlela.

„Letíte do Kanady a nevíte, kde budete spát? Pro kterou agenturu pracujete?“ Vypadalo to, jako by mi nevěřila, což ještě zvýšilo moje rozpaky. Cítila jsem se jako pitomec.

„Hm...“ Odmlčela jsem se, protože jsem si poprvé uvědomila, že neznám jméno té agentury, že jsem se na ně nezeptala ani během svého pohovoru s Natašou v McDonaldu,

ani včera, kdy jsem se s ní setkala znovu, abych podepsala smlouvu a převzala od ní letenky. Zřejmě stálo na smlouvě, kterou jsem měla v kabelce, ale jelikož jsem neuměla anglicky, Nataša mi přeložila nejdůležitější části a ukázala mi, do kterých kolonek mám vyplnit svoje nacionále a kontakty na příbuzné a kde se mám podepsat.

„Víte,“ řekla jsem pevně, leč zdvořile, jak mě to matka učila, „je to maďarská agentura, takže není důvod dělat si starosti. Pomáhají našim lidem. Děkuji vám za váš zájem.“ S tím jsem se odvrátila, nacpala polštářek mezi své sedadlo a okno a zavřela oči. Spát jsem však nemohla. Otázky té ženy mi vířily hlavou a zasely do ní semínko znepokojení. Měla bych na ně znát odpovědi, ale v posledních týdnech se všechno odehrálo tak překotně. A uplynulé měsíce pro mě byly tak plné stresu, že jsem se skoro pořádně nevyspala. *Uklidni se, nabádala jsem se. Všechno bude v pořádku.*

Když jsem o hodinu později otevřela oči, vtiskla mi ta žena do dlaně kousek papíru.

„Co je to?“ otázala jsem se.

„Moje adresa a telefonní číslo. Jen tak pro všechny případy.“

Poděkovala jsem jí a předstírala, že strkám papírek do kapsy, ale ve skutečnosti jsem ho nechala spadnout pod sedadlo. Měla jsem svůj plán. Nepotřebovala jsem někoho, kdo by si hrál na moji matku, když jsem měla co dělat, abych upokojila tu svoji vlastní. Nestála jsem o to, aby mi nějaká cizí ženská kazila radost z dobrodružství.

V letadle z Londýna jsme už měly s Biankou sedadla vedle sebe. Jí se podařilo chvilkami zdřímnout, já ale byla příliš nervózní a vzrušená na to, abych usnula. Naskakovala mi spousta otázek, a když se Bianka probudila, společně jsme nad nimi hloubaly. Jaký asi bude náš byt? Pojedeme přímo tam, anebo nejprve do sídla naší agentury? A jaká je asi Kanada?

Jako malou mě učili, že Západ je ošklivé, temné a strašidelné místo. Ze všeho nejhorší byly Spojené státy, kde se lidem nedostávalo bezplatné zdravotní péče a každý tam vlastnil

zbraň. Žádný z mých kamarádů by tam nechtěl ani za nic. Jenže pak padla Berlínská zeď, ruští vojáci od nás odešli a v televizi se začaly objevovat americké reklamy. Amerika už se nám najednou nejevila tak strašná. Naopak, zdála se nám být bohatá, vzrušující, moderní a plná chutného jídla. Všechny ty technické zázraky nám vyrážely dech – domácí počítače, bezdrátové telefony a videopřehrávače, to vše bylo pro nás nové. Všechno pocházející ze Západu pro nás mělo uchvacující punc luxusu. Stačilo si obléct džíny Levi Strauss a okamžitě se do vás někdo zamiloval. Nebo pít coca-colu a cítit se, jako by vás někdo přenesl na tropickou pláž. Za komunismu se daly levisky a kola koupit pouze na černém trhu a člověka za ně mohli zavřít. A tak jsme všichni nosili totéž nudné socialistické oblečení a jedli obyčejná neznačková jídla. Nebylo nic, co by v nás probouzelo špetku vzrušení.

Na holku v pubertě, kterou jsem po pádu komunismu byla, měly největší vliv západní filmy. Pár rodin v našem bloku mělo videopřehrávač, a tak se nás kolem televizoru krčilo třeba patnáct a fascinovaně jsme zírali na obrazovku, pusy plné karamelu a mléčné čokolády, jak někdo nechal kolovat tyčinky Mars, speciálně ušetřené pro tuto příležitost. „Koukněte na ty bouráky!“ špitali jsme si s obdivem. Nedokázali jsme uvěřit, že takhle lidi opravdu žijí. „Vidíte ty jejich baráky? Všichni jsou tam bohatí!“ Amerika byla pro nás zemí svobody a prosperity. Snažili jsme se dohnat, co jsme zanedbali, koukali na filmy a nosili oblečení z osmdesátých let, přestože byla už léta devadesátá.

Mými oblíbenými filmy byly *Cobra* (líbila se mi ta auta), *Rocky I* (zamilovala jsem se do Stallona) a *Hříšný tanec* (na tom jsem zbožňovala úplně všechno). Filmy, na které jsme se dívali, pocházely z černého trhu, který už nebyl ilegální. Měly mizernou kvalitu a byly nadabovány do maďarštiny jediným monotónním hlasem. Slavné výroky ztratily veškerý půvab, který měly v angličtině. Věta „Bejby nebude sedět v koutě!“ vycházející z úst Patricka Swayzeho, avšak pronesená hlasem

Maďara středního věku, nemohla prostě mít tentýž účinek, ale nám to nevadilo. Viděli jsme ty filmy tolikrát, že se pásky ošoupaly. Když se nějaký přetrhl, nervózně jsme čekali, až ten nejšikovnější z naší skupiny pečlivě vyrovná okraje přetrženého místa, pak je slepí a opatrně navine pásek zpátky na cívku. Při přehrávání potom několik vteřin či dokonce minut chybělo, ale znali jsme ty filmy tak dobře, že jsme si chybějící pasáže doplnili z paměti. Nic lepšího jsme neměli, takže jsme s tím vystačili a byli spokojení. Vystačit s málem bylo něco, na co jsme byli všichni zvyklí – za komunistů bylo málo všeho, kromě vodky, což vytvářelo u dospělých následné problémy, které se nevyhnuly ani mým rodičům.

Přestože Nataša řekla mně a Biance, že kanadská zima je v dubnu už u konce, při letu v oblacích nad Atlantikem jsem si představovala nádhernou zamrzlou krajinu plnou zasněžených jehličnanů se skupinkami rozesmátých mladých lidí oblečených ve sportovních svetrech, jak na mě v té dálce dole čekají. Byly to podobné scény, jaké jsem viděla v televizi při zimních olympijských hrách roku 1988 ve městě jménem Calgary. Leží nedaleko Toronta? Věděla jsem toho tak málo o zemi, jež se mi na tři měsíce měla stát domovem. Budu se na konci té doby cítit jako Kanadanka? Naučím se anglicky? Trápilo mě, že nerozumím z toho jazyka ani slovo, ale Nataša mě ujistila, že v Kanadě žije mnoho milých maďarsko-kanadských rodin, které potřebují chůvy, takže budu mluvit převážně maďarsky. Možná mě děti, o které se budu starat, naučí základy angličtiny, než si najdu čas na nějaký kurz.

Měla jsem děti moc ráda a vždycky jsem s nimi dobře vycházela. Už od jedenácti let jsem se po vyučování a o víkendech starala o miminko a batole sousedů. Jednu dobu jsem se dokonce chtěla stát učitelkou v mateřské škole. To bylo předtím, než se věci tak strašně zkomplikovaly. Sevřela jsem ruce v klíně, náhle znervóznělá představou následujících tří měsíců. *Bude to těžké jen na začátku. Brzy si na všechno zvykneš a začneš si to užívat.* Tohle mi říkala matka, když

mě usazovala do autobusu, který mě měl odvézt na letní tábor, zatímco mi narovnávala šátek a odznak. Vždycky měla pravdu. Kromě toho nešlo o to, abych si to v Kanadě užívala. Bude stačit, když vydělám dost peněz, abych splatila všechny dluhy a dostala se ze šlamastyky, kterou jsem si způsobilá. Pak konečně začnu žít svůj život. Pak budu svobodná.

Pravou svobodu jsem nikdy nepoznala. Vyrůstat pod nadvládou Sovětů nebylo snadné, ale nic jiného jsem neznala a podobné dětství zažívali koneckonců všichni. Vyrovnat se s nedostatkem a strachem bylo normální součástí našeho života a má generace, stejně jako generace mých rodičů, na to byly zvyklé. Nejvíce si stěžovali naši prarodiče, protože poznali život v demokracii. Přežili německý útlak za druhé světové války a po jejím skončení ztratili v roce 1957 svobodu podruhé, tentokrát jim ji vzali Rusové. Generace mých rodičů si už nepamatovala, jaký byl život předtím. Vychovávali mě jako vzornou malou komunistku, ve strachu z demokracie a kapitalismu. Dodržovala jsem všechna pravidla, salutovala sovětské vlajce a z plna hrdla pěla sovětskou hymnu. Byla jsem poslušná a pilná žákyně, která se s potěšením zapojovala do společných akcí. V komunistické verzi skauta, organizaci *Kisdobos* – Malí bubeníci jsem získala nejvíce odznáček a hrdě nosila svoji uniformu s modrým šátkem. Když jsem byla starší, stala jsem se pionýrkou, nosila rudý šátek, dál získávala nejvíce odznáček a byla odměněna místem na pionýrském táboře, na který se všichni toužili dostat. Díky své otevřené, veselé povaze jsem si snadno nacházela přátele a navštěvovala všechny kroužky, které jsem dokázala do svého denního programu vecpat, hlavně kroužek sborového zpěvu. Zpívání mě naplňovalo energií a líbila se mi chvála, kterou jsem sklízela za svůj čistý a jasný hlas.

Zpívala jsem i doma, abych zmírnila napětí stále visící ve vzduchu a odvedla pozornost rodičů od jejich neustálých

hádek. Seznámili se, když matce bylo devatenáct, jen o něco méně než nyní mně. Otec pracoval jako řidič tramvaje a matka jako dopravní policistka. Jednoho deštivého dne naskočila do otcovy tramvaje, aby se ukryla před lijákem, a on ji vpustil k sobě do kabinky. Podle jejího vyprávění se okamžitě zamilovala do jeho hezkého vzhledu. V jeho podání nešlo ani tak o lásku na první pohled, jako o využití příležitosti uniknout z domova, před bídou a zcela doslovně před deštěm.

Matce bylo šest, když jejího otce zabila zbloudilá kulka při povstání v roce 1956. Nikdy o jeho smrti nemluvila, říkala jen, že to bylo strašné a že pak rodina byla nesmírně chudá. Když jsem žalovala na bratra, že mě trápí nebo že mi bere hračky, odbývala mě chladně slovy: „Mohlo by to být horší, Timeo. Já měla šest starších bratrů, kteří mě trápili a ubližovali mi.“ A tak jsem se naučila nestěžovat si a poradit si sama.

Jinak ale žádný z mých rodičů o svém dětství nemluvil a ani o jejich zasnoubení a svatbě, snad proto, že brzy potom jejich láska vychladla, či alespoň moje matka přestala mít otce ráda. Z jejich svatebního dne existovala jediná černobílá fotografie, na které se matka široce usmívá – stejným úsměvem, jaký mám já – a má na sobě závoj a minišaty módní v šedesátých letech. Můj otec, pohledný muž s vysokými lícními kostmi, snědou pletí a zelenýma očima, které podědil po své romské matce, má na sobě oblek a tváří se vážně jako člověk, jenž právě složil zavazující slib. Oba stojí před pěkným autem – tím nejdražším, které matka našla zaparkované na ulici před kostelem. Postavili se s otcem před ně a předstírali, že je jejich a že jsou bohatší, než ve skutečnosti byli.

První léta našeho rodinného života jsme prožili v nejchudší části Budapešti, v mrňavém, plesnivém bytě se společným záchodem na konci chodby, před nímž jsme stávali frontu s ostatními sousedy. Matka myla mě a bratra Zoliho v kuchyňské výlevce a všichni čtyři jsme spali v jedné posteli.

Už jako dítě jsem věděla, že matka je hrdá žena, ale její nálady a chování byly neprůhledné a nevypočitatelné. Někdy se ke mně chovala velmi láskyplně – zvláště když jsem byla nemocná. Rychle se ale rozzlobila, často bez varování. Chtěla jsem vidět její úsměv, ten ze svatební fotografie, a tak jsem dělala věci, které by ho mohly vyvolat, zpívala jsem nebo jí ukazovala svoji rudou žákovskou knížku, kam učitelé psali poznámky o našem chování. Ty moje byly vždycky pochvalné, což matku těšilo. Taky jsem se k ní vždy po jejím příchodu hned rozběhla, abych ji objala, což se ale ne vždy setkal se stejnou odezvou. Když jsem byla malá, říkala jsem si, že je to proto, že maminka měla špatný den nebo že jsem něco provedla, ale časem jsem přestala projevy náklonnosti sama iniciovat a počkala si, s jakou náladou přijde domů. Bohužel byla její nálada většinou hádavá.

„Proč je tady takový chlív!“ spustila hned u dveří. „Kromě mě tady nikdo nehne ani prstem!“ Ihned jsem se pustila do úklidu, i když všude panoval úzkostlivý pořádek. Vzala jsem od ní kabát a pověsila ho na věšák. Postavila jsem na sporák konvici s vodou. Dělala jsem, co jsem mohla, abych ji rozveselila.

Když mi bylo šest, matku povýšili z dopravní policistky na plně kvalifikovanou policistku. Zasloužila si své povýšení tvrdou prací, poslušností, iniciativou a vůdcovskými schopnostmi a režim ji odměnil. S povýšením se pojilo také zlepšení naší bytové situace. Vláda rozjela rozsáhlou bytovou výstavbu a v různých částech města vznikala sídliště s betonovými výškovými domy. Jejich vzhled byl příznačně nudný a šedý, ale byty v nich se naším krcálkem nedaly srovnat. Místnosti byly velké a čisté, každý byt měl vlastní koupelnu i záchod, a především v nich nebyla plíseň, takže moje astmatické záchvaty a plicní neduhy skončily.

Přestěhovali nás do jednoho z bytů v jednadvacátém okrsku na dunajském ostrově Csepel, jižně od místa, kde Dunaj rozděluje město na dvě části, Budu a Pešť. Kopcovitá Buda je